

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Οργανικός Νόμος του Ελεγκτικού Συνεδρίου και άλλες συναφείς ρυθμίσεις»

I. Γενικές παρατηρήσεις

Το υπό συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο, όπως το επεξεργάστηκε η Διαρκής Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης, διαρθρώνεται σε τρεις (3) Ενότητες, οκτώ (8) Μέρη και αποτελείται από εκατόν ογδόντα έξι (186) άρθρα, συμπεριλαμβανομένου του ακροτελεύτιου που ορίζει τον χρόνο έναρξης ισχύος του νόμου (ενώ το άρθρο 167 ορίζει την έναρξη ισχύος του οργανικού νόμου).

Η πρώτη Ενότητα διαρθρώνεται σε οκτώ Μέρη. Το πρώτο Μέρος, υπό τον τίτλο «Γενικές Διατάξεις», αποτελείται από πέντε Κεφάλαια (άρθρα 1-49). Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Α' (άρθρα 1-7), υπό τον τίτλο «Ο Θεσμός» καθορίζεται η διττή φύση του Ελεγκτικού Συνεδρίου (άρθρο 1), προσδιορίζονται η αποστολή του (άρθρο 2), η ανεξαρτησία του έναντι των λοιπών κρατικών λειτουργιών (άρθρο 3), η εναρμόνισή του με τους διεθνείς κανόνες και οι αρχές που διέπουν τη δράση του (άρθρο 4), ρυθμίζεται η έκδοση Χαρτών Δεοντολογίας από την Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου (άρθρο 5), εξαιρείται ο σεβασμός της προστασίας των προσωπικών δεδομένων σε συνάρτηση με την ελευθερία της πληροφόρησης (άρθρο 6) και προσδιορίζεται ο ρόλος της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β' (άρθρα 8-12), υπό τον τίτλο «Αρμοδιό-

τητες», καθορίζονται οι δικαιοδοτικές (άρθρο 8), ελεγκτικές (άρθρο 9) και γνωμοδοτικές (άρθρο 10) αρμοδιότητες του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ρυθμίζεται η συμμετοχή του σε διεθνείς και περιφερειακές οργανώσεις, καθώς και η συνεργασία του με ομοειδείς προς αυτό θεσμούς (άρθρο 11). Επίσης ορίζεται ότι παραθέτει σε ετήσια βάση έκθεση με τα σημαντικότερα πορίσματα που απορρέουν από την άσκηση των αρμοδιοτήτων του (άρθρο 12).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Γ' (άρθρα 13-16), υπό τον τίτλο «Στελέχωση», καθορίζεται ο αριθμός των οργανικών θέσεων των δικαστών του Ελεγκτικού Συνεδρίου (άρθρο 13), εκείνος των δικαστικών λειτουργών της Γενικής Επιτροπείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου (άρθρο 14), αλλά και ο αριθμός και η κατανομή των δικαστικών υπαλλήλων του Ελεγκτικού Συνεδρίου (άρθρο 15). Ακόμη, ρυθμίζεται το καθεστώς των εξωτερικών συνεργατών που διατίθενται από έτερες υπηρεσίες και φορείς στο Ελεγκτικό Συνέδριο (άρθρο 16).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Δ' (άρθρα 17-30), υπό τον τίτλο «Οργάνωση», κατονομάζονται οι επιμέρους σχηματισμοί, μονάδες και υπηρεσίες του Ελεγκτικού Συνεδρίου (άρθρο 17), περιλαμβάνονται ρυθμίσεις αναφορικά με τη σύνθεση και τη συγκρότηση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου (άρθρο 18), την κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ των επιμέρους σχηματισμών της Ολομέλειας (άρθρο 19), τη δυνατότητα σύγκλησης της Ολομέλειας για κάθε ζήτημα που εμφανίζεται ως ζήτημα γενικότερου ενδιαφέροντος (άρθρο 20), την αναγκαία πλειοψηφία για τη λήψη αποφάσεων σε ζητήματα το προηγούμενου άρθρου (άρθρο 21), τον αριθμό και τις αρμοδιότητες των Τμημάτων του Δικαστηρίου (άρθρο 22), τη σύνθεση και τη συγκρότηση των Τμημάτων (άρθρο 23), την κατανομή των καθ' ύλην αρμοδιοτήτων μεταξύ των επτά δικαιοδοτικών Τμημάτων του Ελεγκτικού Συνεδρίου (άρθρο 24), την χρήση της τηβέννου στις δημόσιες συνεδριάσεις της Ολομέλειας και των Τμημάτων (άρθρο 25) και την κατανομή των καθ' ύλην αρμοδιοτήτων μεταξύ των δύο ελεγκτικών Τμημάτων του Ελεγκτικού Συνεδρίου (άρθρο 26). Επιπροσθέτως, καθορίζονται οι αρμοδιότητες του Τμήματος Μελετών και Γνωμοδοτήσεων, και ρυθμίζεται η λειτουργία των δύο επιστημονικών συμβουλίων στη γραμματεία του Τμήματος (άρθρο 27). Περαιτέρω, περιλαμβάνονται ρυθμίσεις σχετικά με τη σύνθεση και τη συγκρότηση των Κλιμακίων του Ελεγκτικού Συνεδρίου (άρθρο 28), τις αρμοδιότητές τους (άρθρο 29), όπως και με το νομικό καθεστώς των Υπηρεσιών Γενικών Συντονιστών Επιτρόπων και των Υπηρεσιών Επιτρόπων (άρθρο 30).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Ε' (άρθρα 31-49), υπό τον τίτλο «Καθή-

κοντα», καθορίζονται τα καθήκοντα του Προέδρου του Ελεγκτικού Συνεδρίου (άρθρο 31), των Αντιπροέδρων, Συμβούλων, Παρέδρων και Εισηγητών (άρθρα 32-35) και αυτά του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, του Επιτρόπου της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, των Αντεπιτρόπων Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, των Παρέδρων και των Εισηγητών (άρθρα 36-40), και ρυθμίζονται τα ζητήματα αναπλήρωσης δικαστών του Ελεγκτικού Συνεδρίου και δικαστικών λειτουργών της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου (άρθρα 41-42). Επίσης, περιλαμβάνονται ρυθμίσεις αναφορικά με τις δικαστικές διακοπές (άρθρο 43), με τα καθήκοντα των Γενικών Συντονιστών και των Επιτρόπων (άρθρα 44-45), την αναπλήρωσή τους (άρθρο 46), όπως και με τους υπαλλήλους που δύνανται να ασκήσουν καθήκοντα Γραμματέα Τμήματος ή Κλιμακίου, με το προσωπικό της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου (άρθρο 48), καθώς και με τους ειδικότερους όρους άσκησης επιθεώρησης στις Υπηρεσίες Επιτρόπων του Ελεγκτικού Συνεδρίου (άρθρο 49).

Το Μέρος Δεύτερο, υπό τον τίτλο «Σχέσεις με τη Βουλή», περιέχει τρία κεφάλαια (άρθρα 50-57). Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Α΄ (άρθρα 50-52), υπό τον τίτλο «Παρουσίαση των ελεγκτικών εργασιών», θεσπίζεται η παρουσίαση του ετήσιου προγράμματος ελέγχων του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη Βουλή από τον Πρόεδρό του (άρθρο 50), καθορίζεται το νομικό καθεστώς των ετήσιων εκθέσεων Ευρημάτων, Πορισμάτων και Συστάσεων που προετοιμάζονται από το Τμήμα Μελετών και Γνωμοδοτήσεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου (άρθρο 51), και ρυθμίζεται η διαβίβαση στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής και η παρουσίαση στη Βουλή των εκθέσεων θεματικού ελέγχου (άρθρο 52).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β΄ (άρθρα 53-55), υπό τον τίτλο «Έκθεση επί του Απολογισμού και του Ισολογισμού του Κράτους», ρυθμίζονται οι όροι του ελέγχου του Απολογισμού, του Ισολογισμού και των λοιπών χρηματοοικονομικών καταστάσεων του Κράτους (άρθρο 53), καθορίζεται η σχετική ενημέρωση της Βουλής (άρθρο 54) και ορίζονται οι περιπτώσεις στις οποίες επιτρέπεται ο έλεγχος των λογαριασμών του δημοσίου μετά την αποστολή της σχετικής έκθεσης (άρθρο 55).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Γ΄ (άρθρα 56-57), υπό τον τίτλο «Γνωμοδότηση επί των συνταξιοδοτικών νομοσχεδίων», καθορίζεται η διαδικασία γνωμοδότησης επί των συνταξιοδοτικών νομοσχεδίων από το Τμήμα Μελετών και Γνωμοδοτήσεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου (άρθρο 56), αλλά και η

επιστημονική υποστήριξη του Τμήματος από τα επιστημονικά συμβούλια (άρθρο 57).

Το Μέρος Τρίτο, υπό τον τίτλο «Βάσεις των Ελέγχων», περιέχει δύο κεφάλαια (άρθρα 58-80). Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Α΄ (άρθρα 58-64), υπό τον τίτλο «Θεμελιώδεις Αρχές Ελέγχου», εξαιρείται η ανεξαρτησία του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η ακεραιότητα (άρθρο 58), αποτελεσματικότητα (άρθρο 59) και αναλογικότητα των ελέγχων του (άρθρο 60), ο επαγγελματισμός που πρέπει να διέπει τους ελεγκτές του (άρθρο 61), η δικαιοσύνη των σταθμίσεων στις οποίες προβαίνει (άρθρο 62) καθώς και το πνεύμα ευθύνης (άρθρο 63) και συνεκτικότητας που χαρακτηρίζει τους ελέγχους του (άρθρο 64).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β΄ (άρθρα 65-80), υπό τον τίτλο «Θεμελιώδεις Διαδικαστικοί Κανόνες», ρυθμίζεται η σύσταση και λειτουργία πληροφοριακού συστήματος διαχείρισης ελέγχων (άρθρο 65), καθορίζονται τα όργανα που διενεργούν τους ελέγχους (άρθρο 66) και οι γενικές ελεγκτικές εξουσίες του Ελεγκτικού Συνεδρίου (άρθρο 67), προβλέπεται η τήρηση δικαιολογητικών διαχείρισης (άρθρο 68) και διαλειτουργικού πληροφοριακού συστήματος (άρθρο 69), και ρυθμίζεται η πρόσβαση των δικαστικών υπαλλήλων του Ελεγκτικού Συνεδρίου στα αρχεία των ελεγχόμενων (άρθρο 70). Επιπλέον, προσδιορίζονται οι σχέσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου με άλλους ελεγκτικούς φορείς (άρθρο 71), προβλέπεται η υποχρέωση τρίτων να θέτουν στη διάθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου πληροφορίες σχετικές με το αντικείμενο του ελέγχου (άρθρο 72), καθορίζονται τα όρια του ελέγχου (άρθρο 73), το δικαίωμα άμυνας των ελεγχόμενων (άρθρο 74) και η ανάγκη ειδικής και επαρκούς αιτιολόγησης των δυσμενών πράξεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου (άρθρο 75). Επίσης, κατοχυρώνεται το ανεξάρτητο των ελέγχων έναντι των ποινικών διαδικασιών (άρθρο 76) και περιλαμβάνονται ρυθμίσεις σχετικά με την ανακοίνωση, κοινοποίηση και χορήγηση αντιγράφων των πράξεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου (άρθρο 77), με το καθεστώς της υποβολής καταγγελιών, αναφορών και αιτημάτων ελέγχου (άρθρο 78), με την προστασία των ελεγκτών (άρθρο 79), αλλά και αναφορικά με τη λειτουργία πληροφοριακού συστήματος διαχείρισης δεδομένων ποιότητας ελέγχου (άρθρο 80).

Το Μέρος Τέταρτο, υπό τον τίτλο «Είδη Ελέγχων», περιέχει τέσσερα κεφάλαια (81-96). Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Α΄ (άρθρα 81-84), υπό τον τίτλο «Διάκριση Ελέγχων ως προς τα Ελεγκτικά Κριτήρια», διακρίνονται οι

έλεγχοι ανάλογα με τα κριτήρια ελέγχου που χρησιμοποιούνται σε ελέγχους αξιοπιστίας των λογαριασμών, ελέγχους συμμόρφωσης και ελέγχους επιδόσεων (άρθρο 81), και περιλαμβάνονται ρυθμίσεις σχετικές με το νομικό καθεστώς τους και τους ειδικότερους όρους που διέπουν κάθε κατηγορία (άρθρα 82-84).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β' (άρθρα 85-87), υπό τον τίτλο «Διάκριση Ελέγχων ως προς την Ελεγκτική Προσέγγιση», διακρίνονται οι έλεγχοι, ανάλογα με την προσέγγιση που υιοθετείται, σε ελέγχους αποτελεσματικότητας των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και σε ελέγχους ευθείας διαπίστωσης δημοσιονομικών πλημμελειών (άρθρο 85), και περιλαμβάνονται ρυθμίσεις σχετικές με το νομικό καθεστώς τους και τους ειδικότερους όρους που διέπουν κάθε κατηγορία (άρθρα 86-87).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Γ' (άρθρα 88-91), υπό τον τίτλο «Διάκριση Ελέγχων ως προς το αντικείμενο», διακρίνονται οι έλεγχοι, ανάλογα με το αντικείμενό τους, σε ελέγχους συνολικής διαχείρισης, θεματικούς και εξατομικευμένους (άρθρο 88), και περιλαμβάνονται ρυθμίσεις σχετικές με το νομικό καθεστώς τους και τους ειδικότερους όρους που διέπουν κάθε κατηγορία (άρθρα 89-91).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Δ' (άρθρα 92-96), υπό τον τίτλο «Διάκριση Ελέγχων ως προς τις έννομες συνέπειές τους», διακρίνονται οι έλεγχοι, ανάλογα με τις έννομες συνέπειές τους, σε ελέγχους που διακωλύουν την ανάπτυξη νομικών συνεπειών, σε ελέγχους απαλλαγής ή καταλογισμού των δημοσιονομικώς υπευθύνων, σε ελέγχους που ολοκληρώνονται με τη διατύπωση ελεγκτικής γνώμης, και σε ελέγχους που ολοκληρώνονται με τη διατύπωση συστάσεων (άρθρο 92), και περιλαμβάνονται ρυθμίσεις σχετικές με το νομικό καθεστώς τους και τους ειδικότερους όρους που διέπουν την κάθε κατηγορία (άρθρα 93-96).

Το Μέρος Πέμπτο, υπό τον τίτλο «Προγραμματισμός των Ελέγχων», περιέχει δύο κεφάλαια (άρθρα 97-106). Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Α' (άρθρα 97-100), υπό τον τίτλο «Διάρθρωση των Ελέγχων», ορίζεται ότι οι έλεγχοι χρησιμοποιούνται ως εργαλεία για την επίτευξη του καλύτερου δυνατού αποτελέσματος, χωρίς να δίδεται κατ' αρχήν προτεραιότητα σε κάποιον από αυτούς (άρθρο 97), όπως ορίζεται και ότι οι περισσότερες κατηγορίες ελέγχων μπορούν να συνδυάζονται (άρθρο 98). Επιπροσθέτως, ρυθμίζονται οι όροι των υποχρεωτικών ελέγχων (άρθρο 99) και περιλαμβάνονται ρυθμίσεις αναφορικά με την προτεραιότητα των ελέγχων (άρθρο 100).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β' (άρθρα 101-106), υπό τον τίτλο «Ετή-

σιο Πρόγραμμα Ελέγχων», καθορίζονται οι γενικοί όροι του Ετήσιου Προγράμματος Ελέγχου (άρθρο 101) και ρυθμίζονται ζητήματα προτεραιότητας των ελέγχων που περιλαμβάνονται στο Ετήσιο Πρόγραμμα (άρθρο 102), προγραμματισμού θεματικών ελέγχων (άρθρο 103), διάθεσης του ελεγκτικού χρόνου που απομένει μετά τη διενέργεια των ελέγχων των προηγούμενων άρθρων (άρθρο 104), προετοιμασίας του Ετήσιου Προγράμματος (άρθρο 105) και εκτέλεσής του (άρθρο 106).

Το Μέρος Έκτο, υπό τον τίτλο «Ειδικώς Ρυθμιζόμενοι Έλεγχοι», περιέχει δέκα κεφάλαια (107-140). Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Α΄ (άρθρα 107-110), υπό τον τίτλο «Έλεγχοι Συστημάτων Πληροφορικής και Ψηφιακοί Έλεγχοι», κατοχυρώνεται η δυνατότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου να διενεργεί ελέγχους σε συστήματα πληροφορικής (άρθρο 107), ψηφιακούς ελέγχους (άρθρο 108) και ελέγχους αυτοματοποιημένων διαδικασιών πληρωμής (άρθρο 109), και ρυθμίζεται η υποχρέωση των ελεγχόμενων φορέων ή τρίτων να παρέχουν στους δικαστικούς υπαλλήλους του Ελεγκτικού Συνεδρίου πρόσβαση σε πληροφοριακά συστήματα, βάσεις δεδομένων και ηλεκτρονικά αρχεία (άρθρο 110).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β΄ (άρθρα 111-113), υπό τον τίτλο «Επιτήρηση Δημοσίων Υπολόγων», ρυθμίζεται το καθεστώς που διέπει τους επιτηρούμενους δημόσιους υπολόγους (άρθρο 111), προσδιορίζεται το περιεχόμενο της επιτήρησης (άρθρο 112) και καθορίζονται τα αρμόδια όργανα που διενεργούν την επιτήρηση (άρθρο 113).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Γ΄ (άρθρα 114-120), υπό τον τίτλο «Λογοδοσία Δημοσίων Υπολόγων», ρυθμίζονται οι γενικοί όροι λογοδοσίας των υπολόγων του Δημοσίου (άρθρο 114) και των διαχειριστών υλικού των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας (άρθρο 115), καθορίζονται οι συνέπειες της μη υποβολής ή της εκπρόθεσμης υποβολής των λογαριασμών των υπολόγων του Δημοσίου (άρθρο 116) και η αναλογική εφαρμογή των σχετικών κυρώσεων στις περιπτώσεις δυστροπούντων υπαλλήλων (άρθρο 117). Επίσης, περιλαμβάνονται ρυθμίσεις αναφορικά με την έκτακτη λογοδοσία των δημοσίων υπολόγων (άρθρο 118), την ενσωμάτωση των λογαριασμών λογοδοσίας των υπολόγων του Δημοσίου στους ετήσιους συγκεντρωτικούς λογαριασμούς του φορέα όπου υπηρετούν (άρθρο 119), καθώς και σχετικά με τους ειδικότερους ex lege όρους των λογαριασμών των ΟΤΑ και των λοιπών ΝΠΔΔ (άρθρο 120).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Δ΄ (άρθρα 121-126), υπό τον τίτλο «Έλεγχος Δημοσίων Διαχειρίσεων», ρυθμίζεται το ζήτημα της περιοδικότητας

των ελέγχων των δημοσίων διαχειρίσεων (άρθρο 121) και το αντικείμενο και η μεθοδολογία τους (άρθρο 122), προβλέπεται υποχρέωση των υπολόγων είτε διαβίβασης των διαχειριστικών στοιχείων στους ελεγκτές του Ελεγκτικού Συνεδρίου αμελλητί είτε παροχής απρόσκοπτης πρόσβασης σε αυτά (άρθρο 123). Περαιτέρω, περιλαμβάνονται ρυθμίσεις σχετικά με τη διαδικασία διενέργειας των ελέγχων (άρθρο 124), τη σύνταξη και το περιεχόμενο των απαιτούμενων εκθέσεων ελέγχου (άρθρο 125), αλλά και σχετικά με την καταστροφή ή απώλεια των υποβληθέντων διαχειριστικών στοιχείων λόγω ανωτέρας βίας (άρθρο 126).

Με τη διάταξη του Κεφαλαίου Ε΄ (άρθρο 127), υπό τον τίτλο «Έλεγχος Ειδικού Λογαριασμού Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων», ορίζεται ότι για τον έλεγχο των λογαριασμών του Ειδικού Λογαριασμού Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων εφαρμόζεται το άρθρο 27 του ν.992/1979 (Α΄ 280).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου ΣΤ΄ (άρθρα 128-132), υπό τον τίτλο «Έλεγχος Εσόδων», προβλέπεται ο έλεγχος του Ελεγκτικού Συνεδρίου επί των εσόδων του Δημοσίου (άρθρο 128) και των ΟΤΑ και των νομικών προσώπων τους (άρθρο 129), καθορίζεται η ευθύνη των υπαλλήλων που αδρανούν ως προς την είσπραξη νομίμως βεβαιωθέντων χρεών (άρθρο 130), ορίζεται ότι μπορούν να υπαχθούν στο παρόν νομοσχέδιο και άλλα ΝΠΔΔ (άρθρο 131), και κατοχυρώνεται ο έλεγχος που διενεργεί το Ελεγκτικό Συνέδριο σχετικά με τον χαρακτηρισμό ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο ως ανεπίδεκτων είσπραξης, και τη διαδικασία διαγραφής τους (άρθρο 132).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Ζ΄ (άρθρα 133-134), υπό τον τίτλο «Έλεγχος Απόδοσης Χρηματικών Ενταλμάτων Προπληρωμής και λοιπών Χρηματικών Προκαταβολών», ρυθμίζεται η υποχρέωση των Προϊσταμένων Οικονομικών Υπηρεσιών να διαβιβάζουν στο Ελεγκτικό Συνέδριο τις καταστάσεις με τα χρηματικά εντάλματα προπληρωμής και το σχετικό νομικό καθεστώς (άρθρο 133), και καθορίζονται οι σχετικές ενέργειες του Επιτρόπου (άρθρο 134).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Η΄ (άρθρα 135-136), υπό τον τίτλο «Έλεγχος Καταστημάτων Κράτησης», προσδιορίζονται οι καθ' ύλην αρμοδιότητες των Επιτρόπων που ελέγχουν τα καταστήματα κράτησης (άρθρο 135) και κατοχυρώνονται οι τακτικοί και έκτακτοι έλεγχοι που ασκούνται από αυτούς (άρθρο 136).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Θ΄ (άρθρα 137-138), υπό τον τίτλο «Έλεγχος Επιχορηγήσεων και Χρηματοδοτήσεων», καθορίζονται οι υπαγόμενοι στον έλεγχο φορείς (άρθρο 137) και προσδιορίζεται ο τρόπος διενέργει-

ας του ελέγχου (άρθρο 138).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Ι΄ (άρθρα 139-140), υπό τον τίτλο «Έλεγχοι στο Πλαίσιο Διεθνούς Συνεργασίας», ρυθμίζονται η δυνατότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου να παρέχει υπηρεσίες ελέγχου διαχείρισης διεθνών οργανισμών και οι σχετικοί όροι (άρθρο 139), καθώς και ζητήματα αμοιβών (άρθρο 140).

Το Μέρος Έβδομο, υπό τον τίτλο «Καταλογισμοί», περιέχει δύο κεφάλαια (141-153). Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Α΄ (άρθρα 141-144), υπό τον τίτλο «Ελλείμματα στη Δημόσια Διαχείριση», δίδεται ο ορισμός και απαριθμούνται οι διακρίσεις των ελλειμμάτων στη δημόσια διαχείριση (άρθρο 141), καθορίζονται τα υπεύθυνα, ανά κατηγορία ελλείμματος, πρόσωπα (άρθρο 142) και οι τυχόν συνυπεύθυνοι (άρθρο 143), και προσδιορίζεται το μέτρο ευθύνης τους (άρθρο 144).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β΄ (άρθρα 145-153), υπό τον τίτλο «Καταλογισμός Ελλείμματος», καθορίζεται το ύψος του καταλογιζόμενου ποσού (άρθρο 145) και τα πρόσωπα κατά των οποίων εκδίδεται η καταλογιστική πράξη (άρθρο 146), ορίζεται ότι σε βάρος των υπεύθυνων προσώπων καταλογίζονται οι τόκοι και προσδιορίζεται ο υπολογισμός τους (άρθρο 147), προβλέπεται ότι οι μη νόμιμες δαπάνες που πληρώθηκαν καταλογίζονται στον λαβόντα (άρθρο 148), προσδιορίζονται τα καταλογίζοντα όργανα και η σχετική διαδικασία καταλογισμού (άρθρο 149), όπως και τα κριτήρια επί τη βάση των οποίων δύναται να αποφασισθεί η μείωση του καταλογιζόμενου ποσού (άρθρο 150), ρυθμίζονται ζητήματα εκτελεστότητας των καταλογιζόμενων πράξεων (άρθρο 151), παραγραφής της αξίωσης αναπλήρωσης διαχειριστικού ελλείμματος (άρθρο 152), και ανάκλησης των πράξεων καταλογισμού (άρθρο 153).

Το Μέρος Όγδοο, υπό τον τίτλο «Τελικές Διατάξεις» περιέχει τρία κεφάλαια (154-167). Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Α΄ (άρθρα 154-162), υπό τον τίτλο «Ειδικότερες Ρυθμίσεις», ρυθμίζεται ο διορισμός των αποφοίτων της Εθνικής Σχολής Δικαστικών Λειτουργιών σε προσωποπαγείς θέσεις (άρθρο 154) και η προσωρινή κάλυψη θέσεων Αντεπιτρόπων (άρθρο 155), κατοχυρώνεται ειδική άδεια επιμόρφωσης για δικαστές ή υπαλλήλους που γνωρίζουν μία από τις γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (άρθρο 156), περιλαμβάνονται ρυθμίσεις σχετικά με την πλήρωση των θέσεων Γενικών Συντονιστών και Επιτρόπων, με τις μεταθέσεις τους, αλλά και με την απαλλαγή από τα καθήκοντά τους (άρθρο 157), καθορίζεται η δυνατότητα συμμετοχής νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου στις δαπάνες λειτουργίας του Ελεγκτι-

κού Συνεδρίου (άρθρο 158) και ρυθμίζονται ζητήματα ανάκλησης θεωρήσεων χρηματικών ενταλμάτων πληρωμής δαπανών (άρθρο 159). Επιπροσθέτως, περιλαμβάνονται ρυθμίσεις αναφορικά με τη φύλαξη και καταστροφή των δικαιολογητικών και λοιπών εγγράφων που τίθενται στη διάθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου (άρθρο 160), όπως και με τον έλεγχο των δαπανών της Βουλής (άρθρο 161), και περιέχονται εξουσιοδοτικές διατάξεις (άρθρο 162).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β΄ (άρθρα 163-166), υπό τον τίτλο «Μεταβατικές Διατάξεις», ρυθμίζεται η νομική διαχείριση των εκκρεμών πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος λογαριασμών (άρθρο 163) και των εκκρεμών διαχειρίσεων και εκδικάσεων ενδίκων μέσων (άρθρο 164), επιλύονται ζητήματα προσαυξήσεων (άρθρο 165), και απαριθμούνται οι καταργούμενες διατάξεις από την έναρξη ισχύος του παρόντος (άρθρο 166).

Με τη διάταξη του Κεφαλαίου Γ΄ (άρθρο 167), υπό τον τίτλο «Έναρξη Ισχύος του Οργανικού Νόμου», ορίζεται η έναρξη ισχύος του οργανικού νόμου.

Με τη Δεύτερη Ενότητα (άρθρα 168-179), υπό τον τίτλο «Λοιπές Ρυθμίσεις για το Ελεγκτικό Συνέδριο», αντικαθίστανται οι τίτλοι του Τμήματος Τρίτου και του Κεφαλαίου 55 του ν. 4700/2020 (Α΄ 127), η διάταξη του άρθρου 338 (άρθρο 168) καθώς και του άρθρου 339 (άρθρο 169) του ίδιου νόμου, οι οποίες περιλαμβάνουν διαδικαστικού περιεχομένου ρυθμίσεις για τον προσυμβατικό έλεγχο των δημοσίων συμβάσεων, τροποποιείται η διάταξη του άρθρου 340 του ν. 4700/2020 (Α΄ 127) και ρυθμίζεται ο ηλεκτρονικός χαρακτήρας των διαδικασιών του Ελεγκτικού Συνεδρίου (άρθρο 170), προβλέπονται ειδικές περιπτώσεις εξαιρέσεων από την επίδοση και κοινοποίηση με ηλεκτρονικά μέσα (άρθρο 171), περιλαμβάνονται ρυθμίσεις σχετικά με τις καταθέσεις δικογράφων και εγγράφων από τους διαδίκους, όπως και τις καταβολές παραβόλων, ενσήμων και οποιωνδήποτε άλλων τελών με ηλεκτρονικά μέσα (άρθρο 172), με το δικαίωμα πρόσβασης των διαδίκων σε ηλεκτρονική εφαρμογή και τις προβλεπόμενες εξαιρέσεις (άρθρο 173), με τις ηλεκτρονικές διαδικασίες της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου (άρθρο 174), με την έναρξη ισχύος των διατάξεων που προβλέπουν ηλεκτρονικές διαδικασίες (άρθρο 175) και την ανάπτυξη του σχετικού λογισμικού (άρθρο 176). Επιπροσθέτως, ρυθμίζονται οι όροι της υποβολής των αιτήσεων καταλογισμού (άρθρο 177), περιλαμβάνονται ειδικές δικονομικές ρυθμίσεις (άρθρο 178) και θεσπίζεται το δικαίωμα των υπαλλήλων του Ελεγκτικού Συνεδρίου σε αποζημίωση και παρακολούθηση ειδικού προγράμματος ελεγκτικής επάρκειας (άρθρο 179).

Με τη Τρίτη Ενότητα (άρθρα 180-186), υπό τον τίτλο «Λοιπές Δημοσιολογιστικές Διατάξεις», προσδιορίζονται οι υποχρεώσεις των φορέων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις και χρηματοδοτήσεις από δημόσιους πόρους, αλλά και από φορείς που εξαιρούνται των υποχρεώσεων αυτών (άρθρο 180), καθορίζεται η έννοια των λειτουργικών δαπανών των ΟΤΑ (άρθρο 181), τα κριτήρια επί τη βάσει των οποίων διακρίνονται οι ληξιπρόθεσμες οφειλές προς το Δημόσιο σε εισπράξιμες και ανεπίδεκτες είσπραξης, και ρυθμίζεται το νομοθετικό καθεστώς τους (άρθρο 182), εισάγονται ρυθμίσεις αναφορικά με τη διαγραφή οφειλών προς το Δημόσιο (άρθρο 183), τη ρύθμιση (άρθρο 184) και τη διαγραφή οφειλών ειδικά προς τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης (άρθρο 185), και ορίζεται η έναρξη ισχύος του νόμου (άρθρο 186).

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

1. Επί του άρθρου 9

Το άρθρο 9 παράγραφος 5 ορίζει ότι «Το Ελεγκτικό Συνέδριο ελέγχει τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου σωματειακής μορφής, τα οποία έχουν χρηματοδοτηθεί από δημόσιους πόρους, για την ορθή διάθεση αυτών, ή, εκτάκτως, αν πιθανολογείται σοβαρώς ότι συντρέχει περίπτωση αντικανονικής διαχείρισης των πόρων αυτών».

Προβληματισμός γεννάται κατά πόσον η ως άνω διάταξη συνάδει με την κατοχυρωμένη εκ του νόμου οικονομική, διοικητική και διαχειριστική αυτονομία και αυτοτέλεια των επαγγελματικών συλλόγων που έχουν τη μορφή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου σωματειακού χαρακτήρα, όπως, π.χ., οι Δικηγορικοί Σύλλογοι και οι Ιατρικοί Σύλλογοι. Σύμφωνα με το άρθρο 89 παρ. 2 και 3 του Κώδικα Δικηγόρων (ν. 4194/2013, ΦΕΚ Α' 208), «Οι Δικηγορικοί Σύλλογοι δεν χρηματοδοτούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό. Έχουν δική τους περιουσία, οικονομική, διοικητική και διαχειριστική αυτονομία και αυτοτέλεια και διοικούνται από αιρετά Διοικητικά Συμβούλια. Η διαχείριση και η αξιοποίηση της περιουσίας τους, η εποπτεία και ο έλεγχος των οικονομικών και διαχειριστικών πράξεων των Συλλόγων ανήκει αποκλειστικά στα Διοικητικά Συμβούλια και στις Γενικές Συνελεύσεις αυτών». Επιπροσθέτως, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του ίδιου άρθρου, όπως αυτό τροποποιήθηκε από τον ν. 4596/2019μ ΦΕΚ Α' 32/26.2.2019), «Οι Δικηγορικοί Σύλλογοι είναι νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, σωματειακής μορφής. Δεν ανήκουν στο δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα κατά την έννοια της παρ. 6 του άρθρου 1 του ν. 1256/1982 και του άρθρου 1 του ν. 2190/1994, ούτε ε-

μπίπτουν στους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης κατά την έννοια της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014. Για κάθε θέμα που αφορά στη διοικητική και οικονομική λειτουργία τους, ιδίως στη διαχείριση και αξιοποίηση της περιουσίας τους, στην εποπτεία και στον έλεγχο των οικονομικών και διαχειριστικών τους πράξεων, στην κατάρτιση συμβάσεων και στην ανάληψη υποχρεώσεων, στην πρόσληψη προσωπικού με έγγραφες συμβάσεις και στο καθεστώς του προσωπικού τους, καθώς και σε κάθε ζήτημα που διέπει τις σχετικές έννομες σχέσεις, εφαρμόζονται αποκλειστικά οι διατάξεις του παρόντος Κώδικα, καθώς και του οργανισμού και του κανονισμού της παραγράφου 1 του άρθρου 96» (βλ. ΑΠ 1444/2006, ΣτΕ 1479/2018). Εναρμονισμένη με τα ανωτέρω θα ήταν η ακόλουθη διατύπωση: «Το Ελεγκτικό Συνέδριο ελέγχει τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου σωματειακής μορφής, κατά το μέρος της χρηματοδότησής τους από δημόσιους πόρους, για την ορθή διάθεση των εν λόγω πόρων και μόνο (...)».

Περαιτέρω, σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 9, «Το Ελεγκτικό Συνέδριο ελέγχει τα θρησκευτικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα οποία έχουν χρηματοδοτηθεί από δημόσιους πόρους, για την ορθή διάθεση αυτών, ή, εκτάκτως, σύμφωνα με τις καταστατικές τους διατάξεις, αν συντρέχει περίπτωση καταχρηστικής διαχείρισης των πόρων αυτών». Εν προκειμένω, δεν προκύπτει ο λόγος για τον οποίο στην προαναφερθείσα αντίστοιχη διάταξη της παραγράφου 5 του άρθρου 9 γίνεται αναφορά σε αντικανονική διαχείριση των δημόσιων πόρων, ενώ στην εν λόγω διάταξη της παραγράφου 6 γίνεται αναφορά σε καταχρηστική διαχείριση. Χρήσιμη θα ήταν η ευθυγράμμιση των δύο διατάξεων προς την κατεύθυνση της χρήσης ενός εκ των όρων αυτών.

2. Επί του άρθρου 178

Με τις διατάξεις του εν λόγω άρθρου ορίζεται ότι «Όμοιες ως προς τη νομική τους επιχειρηματολογία και ως προς το πραγματικό τους υπόβαθρο συνταξιοδοτικές υποθέσεις εισάγονται για εκδίκαση ενώπιον Παρέδρου του Τμήματος στο οποίο εκκρεμούν, αν το νομικό ζήτημα που τίθεται σε αυτές έχει κριθεί απορριπτικά από την Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Οι υποθέσεις παραπέμπονται στον Πάρεδρο με πράξη του Προέδρου του Τμήματος». Περαιτέρω, προβλέπεται σχετικώς ότι «Ο Πάρεδρος εξετάζει τις υποθέσεις χωρίς ακροαματική διαδικασία και μπορεί να απορρίψει τις αιτήσεις δικαστικής προστασίας για μόνο τον λόγο του αβάσιμου κατά τον νόμο του αιτήματός τους χωρίς να εκφέρει κρίση επί του παραδεκτού αυτών».

Η ως άνω παρεχόμενη δυνατότητα σύντμησης της διαδικασίας και συγκέντρωσης της δικαιοδοτικής λειτουργίας έχει ως προϋπόθεση τη διαπίστωση από το επιληφθέν δικαστήριο της ύπαρξης νομικού ζητήματος το οποίο έχει κριθεί απορριπτικά από την Ολομέλειά του. Σύμφωνα, εξ άλλου, με την αιτιολογική έκθεση, η διάταξη αυτή αποσκοπεί στην επιτάχυνση των συνταξιοδοτικών δικών. Προβληματισμός γεννάται κατά πόσον η ύπαρξη προηγηθείσας απορριπτικής κρίσης της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου συνιστά επαρκή λόγο για τη θέσπιση ειδικής, συγκεντρωτικής και βραχείας διαδικασίας, η οποία υποδηλώνει ότι εκ προοιμίου αποκλείεται ενδεχόμενη μεταστροφή της νομολογίας του Δικαστηρίου.

3. Επί των άρθρων 182 έως 185

Με τα άρθρα 182 και 183 τροποποιούνται τα άρθρα 82 και 82α του ν.δ. 356/1974 «περί Κώδικος Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων» και ορίζεται ότι, εφεξής, για τον χαρακτηρισμό ως ανεπίδεκτων εισπραξης ή τη διαγραφή οφειλών προς το Δημόσιο, εφόσον η κύρια οφειλή υπερβαίνει το 1.500.000,00 ευρώ, δεν θα απαιτείται σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου. και ότι οι σχετικές πράξεις θα κοινοποιούνται, απλώς, στην «Υπηρεσία Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου που είναι αρμόδια για τον έλεγχο των δημόσιων εσόδων, από την οποία και ελέγχονται». Περαιτέρω, με τα άρθρα 184 και 185 τροποποιούνται τα άρθρα 108 και 109 του ν. 4387/2016 και ορίζεται ότι, εφεξής, για τον χαρακτηρισμό ως ανεπίδεκτων εισπραξης ή τη διαγραφή οφειλών προς φορείς κοινωνικής ασφάλισης, εφόσον η κύρια οφειλή υπερβαίνει το 1.500.000,00 ευρώ, θα «απαιτείται η σύμφωνη γνώμη της Υπηρεσίας Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου που είναι αρμόδια για τον έλεγχο του Φορέα», αντί του αρμόδιου Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που προβλέπεται σήμερα.

Εν προκειμένω, δεν είναι σαφές για ποιον λόγο, στην περίπτωση οφειλών προς το Δημόσιο, οι σχετικές πράξεις (χαρακτηρισμού οφειλής ως ανεπίδεκτης εισπραξης ή διαγραφής της) του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων θα κοινοποιούνται, απλώς, στην Υπηρεσία Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου μετά την έκδοσή τους, ενώ, αντίθετα, για τις αντίστοιχες πράξεις που αφορούν οφειλές προς φορείς κοινωνικής ασφάλισης, θα

συνεχίσει να απαιτείται σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου οργάνου του Ελεγκτικού Συνεδρίου (Υπηρεσία Επιτρόπου) πριν από την έκδοσή τους.

Αθήνα, 21.07.2021

Οι εισηγητές
Κωνσταντίνος Δεληκωστόπουλος
Επιστημονικός Συνεργάτης
Γεώργιος Φωτόπουλος
Ειδικός Επιστημονικός Συνεργάτης

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Αναπληρωτής Καθηγητής του Πανεπιστημίου
Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Α΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αντώνης Παντελής
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής
του Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών